

Kuntalaisaloitteet vuonna 2023

Kunnanhallitus 19.02.2024 § 41

Valmistelija: talous- ja hallintojohtaja

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, asia on otettava käsiteltäväksi kuuden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta. Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa. Kunnanvaltuuston hyväksymän hallintosäännön 147 §:n mukaan kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä.

Vuonna 2023 on tehty/käsitelty seuraavat kuntalaisaloitteet:

- 1. Kuntalaisaloite energiatuen maksamisesta kyläyhdistyksille kohonneiden energiakustannusten kattamiseen**
Aloite tehty 12.12.2022

Aloitteen sisältö

Aloitteessa esitetään, että Sonkajärven kunta maksaa energiatukea yleishyödyllisessä käytössä olevia kiinteistöjä omistaville ja hallinnoiville kyläyhdistyksille. Öljy- ja sähkölämmitteisten kiinteistöjen käyttökustannukset ovat moninkertaistuneet vuoden 2022 aikana. Vuokrista ja käyttökorvauksista kertyvät tuotot eivät riitä kattamaan kustannuksia.

Mm. Paisua kylätalon yleishyödylliset tilat ovat säännöllisessä käytössä viitenä päivänä viikossa (mm. kolme kansalaisopiston piiriä) ja kaksi asuntoa on vuokrattuna yksityisille henkilöille. Lisäksi talossa pidetään satunnaisesti eri yhteisöjen kokoontumisia ja yksityishenkilöiden juhlatilaisuuksia.

Energiakustannusten nousun vuoksi kyläyhdistysten taloustilanne on kestämaton. Uhkana on, että kylätalot joudutaan jättämään kylmilleen talven ajaksi ja siitä aiheutuisi isoja ongelmia mm. vuokraisille.

Aloitteen käsittely

Kunnanhallitus 27.2.2023 § 36:

Kunnanhallitus päätti, että Sonkajärven kunta myöntää energiatukea voittoa tavoittelemattomille yhdistyksille, joiden rekisteröity kotipaikka on Sonkajärvi, ja että rakennus, jonka ylläpitämiseen tukea haetaan, tulee sijaita Sonkajärven kunnan alueella. Tukea hakevan yhdistyksen tulee omistaa rakennus. Kunnanhallitus antoi ohjeet tuen hakemiseksi.

Kunnanhallitus 24.4.2023:

Kunnanhallitus käsitteli kokouksessaan 24.4.2023 kolme energiatukihakemusta ja myönsi energiatukea kahdelle yhdistykselle.

2. Aloite Pikku-Siikalammen vesistön kunnostamisesta

Aloite teyhty 26.3.2023

Aloitteen sisältö

Pikku-Siikalammen umpeenkasvaminen nopeutuu kesä kesältä. Rannan asukkaat ovat niittäneet ja kuljettaneet jätettä lammesta useampana keväänä ja syksynä. Tämä toiminta on liian pienimuotoista estämään rehevöitymistä. Aloitteessa esitetään Pikku-Siikalammen kunnostamista.

Aloitteen käsittely

Kunnanhallitus 29.5.2023 § 127:

Kunnanhallitus päättää, että mikäli Pikku-Siikalammen kunnostushankkeelle voidaan myöntää valtion avustusta, niin hanke esitetään toteutukseen Pohjois-Savon ELY-keskukselle vuosivälille 2025-2026.

3. Aloite 1.1.2023 kuntiin tulevan hyvinvointirahan kohdentamisesta ja budjetoimisesta kunnassa tehtävään hyvinvointityöhön

Aloite tehty 3.5.2023

Aloitteen tekijä: HyTe -työryhmä

Aloitteen sisältö

Aloitteessa esitetään, että hyvinvointiraha budjetoidaan talousarviossa Terveiden ja hyvinvoinnin edistämisen tulosalueeseen, jonne luotaisi kunnan hyvinvointityölle oma projektinumerointi ja tiliöinti. Hyvinvointityön toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen valmistelisi HyTe-työryhmä. Vuoden 2023 toimintasuunnitelma tehtäisiin syyskaudella, jolloin tiedettäisiin missä aikataulussa hyvinvointiraha maksetaan kuntiin. Jatkossa hyvinvointityön suunnitelma, talousarvio ja toimintakertomus kulkisivat Sonkajärven kunnan normaalin taloussuunnittelun aikataulussa edeten kunnanhallituksen sekä kunnanvaltuuston käsittelyyn. Hyvinvointirahaa on tulossa Sonkajärvellä 20 €/ asukas (2022 raporttien mukaisesti). Summa muuttuu joka vuosi sen mukaan miten kunnassa on hyvinvointityötä tehty ja raportoitu.

Hyvinvointiraha kohdennettaisiin vuosittain esim. ehkäisevään päihdetyöhön, osallistuvaan budjetointiin, HyTe:n vuosiaiheisiin työalojen kautta, ulkoilualueiden kehittämiseen, teemallisiin iltoihin tai luentosarjoihin sekä erilaisiin tapahtumiin. Rahalla voi kehittää uusia toimintamuotoja, joita hyvinvointityössä tarvitaan esim. koululaisten kesäajan hoito/ -toiminta.

Rahan kohdentamisessa HyTe-työryhmä tarkistelisi, että sillä ei tehdä niitä asioita, joita työalat muutenkin budjetoivat talousarvioihinsa ja että raha kohdentuisi kaikille kuntalaisille mahdollisimman tasapuolisesti eli tapahtumat ja tilaisuudet eivät olisi vain tietyille kohderyhmälle vaan ne olisivat kaikille avoimia tapahtumia/ tilaisuuksia.

Asian käsittely

Kunnanhallitus 29.5.2023 130:

Kunnanhallitus päätti, että aloite käsitellään talousarvion 2024 valmistelun ja käsittelyn yhteydessä.

Kunnanvaltuusto 11.12.2023 § 71 (talousarvion käsittely):

Kuntiin osoitettava hyvinvointiraha on osa kunnan peruspalvelujen

valtionosuutta, joka on yleiskatteinen määräraha. Tämä tarkoittaa sitä, että vaikka valtionosuus määräytyy tiettyjen kriteerien perusteella (esim. väestömäärä, ikärakenne, työllisyysaste jne.), on kunnan harkinnassa, mihin se peruspalvelujen valtionosuuden kohdentaa. Hyvinvointiraha ei ole myöskään lisärahaa kunnalle, vaan osa normaalia valtionosuusrahoitusta.

Sonkajärven kunta tekee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä monella eri sektorilla, mm. koulutuksessa, varhaiskasvatuksessa, vapaassa sivistystyössä ja teknisessä toimessa. Viime kädessä kaikki kunnassa tehtävä työ tähtää kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Esimerkiksi peruspalvelujen hyvä saavutettavuus voidaan nähdä tärkeänä kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävänä tekijänä. Peruspalvelujen saavutettavuus onkin asia, joka Sonkajärven kuntastrategian mukaan on kunnan keskeinen tavoite ja vetovoimatekijä.

Talousarviossa 2024 varattiin määrärahoja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen: 60 000 euron määräraha sosiaali- ja terveydenhuollon järjestöavustuksiin, 4 000 euroa Perheentalon toimintaan ja 10 000 euroa Hyte-työryhmän esittämään hyvinvointirahaan, jonka kohdentamisessa voidaan käyttää osallistavaa budjetointia. Lisäksi Perheentalon toimintaan kohdennetaan varhaiskasvatuksen henkilöstöresursseja.

4. Kuntalaisaloite Metsärinteen tuulivoimahankkeen keskeyttämisestä ja tuulivoimayleiskaavan valmistelun lopettamisesta

Aloite tehty 12.6.2023

Aloitteen sisältö

Aloitteessa esitetään Metsärinteen tuulivoimahankkeen keskeyttämistä ja kaavan valmistelun lopettamista.

Aloitteen käsittely

Kunnanhallitus 21.8.2023 § 174:

Kunnanvaltuusto on 6.6.2022 yksimielisesti hyväksynyt Sonkajärven kunnan ja Eurowind Energy Oy:n välisen kaavoitus sopimuksen. Kunnanhallitus on 22.8.2022 hyväksynyt Metsärinteen tuulipuiston kaavakonsultiksi Envineer Oy:n, kaavan laatijaksi Plandea Oy:n ja ympäristöselvitysten laatijaksi Envineer Oy:n.

Metsärinteen tuulipuistohankkeessa on meneillään osallistumis- ja arviointisuunnitelmapvaihe (OAS), jossa kattavasti otetaan huomioon kuntalaisaloitteessa esitetyt asiat. Kaavan hyväksyy lopulta Sonkajärven kunnanvaltuusto.

Kunnanhallitus päätti, että kuntalaisaloitteessa esitettyyn Metsärinteen tuulipuistohankkeen keskeyttämiseen ja tuulivoimayleiskaavan valmistelun lopettamiseen ei ole perusteita.

5. Kuntalaisaloite koskien ateriakuljetuksia taajaman ulkopuolelle

Aloite tehty 29.8.2023

Aloitteen sisältö

Aloitteessa esitetään, että kunta avustaisi ruuan jakelussa taajaman ulkopuolelle ja että kunnan velvoitetyöllistetty hoitaisi jakamisen vaatimukset huomioiden, esim. hygieniapassi.

Asian käsittely

Kunnanhallitus 11.9.2023 § 192:

Kunnanhallitus päätti, että kunta ei osallistu ateriakuljetuksiin taajaman ulkopuolelle. Perusteluna on, että ateriakuljetukset ovat markkinaehtoista toimintaa, eivätkä kuulu kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Palvelun järjestämisessä tulisi huomioida markkinaehtoinen hinnoittelu, yhtiöittämisvelvollisuus sekä kuntalaisten tasapuolinen kohtelu. Kunnanhallitus totesi, että ikäihmisten ruokapalvelujen järjestämisestä taajaman ulkopuolelle vastaa Pohjois-Savon hyvinvointialue.

6. Kuntalaisaloite koskien Honkamäki-Viidankangas tuulivoimahankkeen keskeyttämistä

Aloite tehty 21.9.2023

Aloitteen sisältö

Aloitteessa esitetään Honkamäki-Viidankangas tuulivoimahankkeen keskeyttämistä

Aloitteen käsittely

Kunnanhallitus 9.10.2023 § 220

Kunnanvaltuusto on 14.11.2022 yksimielisesti hyväksynyt Sonkajärven kunnan ja Tuulipuisto Honkamäki-Viidankangas Oy:n välisen kaavoitus sopimuksen sekä kaavan laativaksi konsultiksi Sweco Infra & Rail Oy:n.

Honkamäki-Viidankangas tuulivoimahankkeessa on meneillään osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaihe (OAS), jossa kattavasti otetaan huomioon kuntalaisaloitteessa esitetyt asiat. Kaavan hyväksyy lopulta Sonkajärven kunnanvaltuusto.

Kunnanhallitus päätti, että kuntalaisaloitteessa esitettyyn Honkamäki-Viidankangas tuulivoimahankkeen keskeyttämiseen ei ole perusteita.

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus saattaa kunnanvaltuustolle tiedoksi vuonna 2023 tehdyt/käsitellyt kuntalaisaloitteet ja toimenpiteet niiden johdosta.

Päätös

Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus saatti kunnanvaltuustolle tiedoksi vuonna 2023 tehdyt/käsitellyt kuntalaisaloitteet ja toimenpiteet niiden johdosta.

Kunnanvaltuusto 18.03.2024 § 21

51/00.01.03.01/2024

Päätösesitys

Kunnanhallitus:
Kunnanvaltuusto merkitsee saaneensa tiedoksi vuonna 2023 tehdyt/käsitellyt kuntalaisaloitteet ja toimenpiteet niiden johdosta.

Päätös

Kunnanvaltuusto:
Kunnanvaltuusto yksimielisesti merkitsi saaneensa tiedoksi vuonna 2023 tehdyt/käsitellyt kuntalaisaloitteet ja toimenpiteet niiden johdosta.

